ABD Uluslararası Din Özgürlüğü Komisyonu (USCIRF), Dışişleri Bakanlığı'ndan ayrı ve bağımsız bir kuruluştur. Amerikan Kongresi tarafından kurulan komisyon, tüm dünyada din özgürlüğünü gözlemleyen ve Devlet Başkanına, Dışişleri Bakanına ve Kongre'ye siyasi önerilerde bulunan bağımsız, çift partili bir ABD hükümeti danışma konseyidir. USCIRF, bu önerileri yasal yetkimize ve İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nde ve diğer uluslararası belgelerde yer alan standartlara dayandırmaktadır. 2015 Faaliyet Raporu, dünya üzerindeki ihlalleri belgelemek ve ABD hükümetine bağımsız siyasi önerilerde bulunmak bakımından Komisyon Üyelerinin ve profesyonel kadronun bir yıllık çalışmalarının doruk noktasını temsil etmektedir. 2015 Faaliyet Raporu, 31 Ocak 2014 ile 31 Ocak 2015 arasındaki dönemi kapsamaktadır, ancak bazı durumlarda bu zaman diliminden sonra meydana gelen önemli olaylara da yer vermektedir.

Kıbrıs

USCIRF, "Kuzey Kıbrıs'ta Türk ordusunun kontrolü altındaki bölgelerde dini özgürlüğe yönelik ihlalleri araştırmasını ve bu konuda önerilerde bulunmasını" öngören 1631 No'lu ABD Temsilciler Meclisi Kararı uyarınca, 2011 yılından bu yana sadece kuzey bölgesi hakkında rapor hazırlamak suretiyle, Kıbrıs'taki din özgürlüğüne ilişkin koşulları gözlemlemektedir. Ancak, Birleşmiş Milletler'in ve İsveç hükümetinin son çalışmaları din özgürlüğü ve iki toplumlu uyum konusunda önemli gelişmelere ön ayak olmaktadır. BM destekli bir İsveç girişimi, dinler arası anlayışı, dini özgürlüğü ve dini bölgelere erişimi artırmak amacıyla Kıbrıs Cumhuriyeti hükümetini, Kıbrıslı Türk yetkilileri, Başpiskopos 2. Hrisostomos'u ve Baş Müftü Dr. Talip Atalay'ı bir araya getirmiştir.

Dini Liderlerin ve Kilise Mensubu Olmayan Kişilerin Serbest Dolaşım İzni: Ekim 2013'te, güneyde Kıbrıs Rum Ortodoks Kilisesi'nin Başpiskoposunun ve kuzeyde Baş Müftünün Yeşil Hattı geçmelerini engelleyen ve uzun süredir devam eden kısıtlamalar kaldırılmıştır.

Başpiskopos, Kıbrıs'ın kuzey kesiminde Apostolos Andreas Manastırı'nda, Kıbrıs Cumhuriyeti hükümetinin etkin kontrolü altındaki bölgede yaşayan 5000 Kıbrıslı Rumun katıldığı iki ayini yönetmiş; Baş Müftü ise hükümet kontrolündeki bölgede yer alan Hala Sultan Tekke Camiinde düzenlenen, yüzlerce Kuzey Kıbrıslı Türk Müslümanın katıldığı dini törende imamlık yapmıştır. Şubat 2014'te, adanın beş dini lideri (Kıbrıs Kilisesi Başpiskoposu, Kıbrıs Baş Müftüsü, Maronit Başpiskoposu, Ermeni Başpiskoposu ve Latin Katolik Kilisesi Piskopos Vekili) tarafından yapılan ilk ortak bildiriden sonra, dini liderlere ve kilise mensubu olmayan kişilere, 1974 yılından bu yana ilk kez ibadet için serbest dolaşım izni verilmiştir. BM, 2013'ün Aralık ayı ortası ile 2014'ün Haziran ayı sonu arasında, her iki yakadan 20.000'i aşkın kişi ile, 48 dini tören ve anma töreni ve 98 iki toplumlu uyum amaçlı sivil toplum etkinliğini kapsayan, o zamana dek benzeri görülmemiş bir buluşmaya ön ayak olmuştur. Rum Ortodoks Başpiskoposu ve Baş Müftü birkaç kez dini etkinlik ve törenlere beraber katılmış ve dini ve iki toplumlu uyumu daha fazla güçlendirmişlerdir.

Adanın yerlisi olan Kıbrıslı Rumlar ve Kıbrıslı Türkler, genellikle hiçbir onay işlemi gerekmeden Yeşil Hattı geçebilmektedirler. Buna karşın, bazen, dini bölgeleri ziyaret etmek için BM destekli bir başvuru süreci gerekmektedir ve duyumlara göre bireylerin veya grupların Yeşil Hattı geçmeleri hala belirli aralıklarla engellenmektedir. Ancak, Avrupa ve Kıbrıs Cumhuriyeti ulusal yasası uyarınca, gerekli belgeleri olmayan Türk yerleşimciler ve diğer kişiler devlet kontrolündeki alanlara geçememektedirler. Kıbrıs Cumhuriyeti vatandaşı olmayan Baş Müftü de bu yönetmeliğe tabi tutulmaktadır; ancak, Kıbrıs Cumhuriyeti, yukarıda da belirtildiği gibi, geçen yıl onun için muafiyet getirmiştir.

İbadethanelere Erişim: Kuzey-güney ilişkilerinde din özgürlüğüne yönelik iyileşmeler görülse de, ibadethanelere erişim henüz çözülmemiş bir mesele olmaya devam etmektedir. USCIRF'nin Şubat 2011 ziyaretinden bu yana, Kıbrıs Cumhuriyeti'nin Türk işgali altındaki bölümünde yer alan ibadethanelerde çok sayıda Hristiyan dini töreni başarıyla gerçekleştirilmiştir.

Ocak 2013 ve Mayıs 2014 tarihleri arasında, Kıbrıs Cumhuriyeti, USCIRF'ye, Kıbrıslı Türk yetkililerin kuzeyde dini törenler için yapılan 15 izin başvurusunu geri çevirdiğini bildirmiştir. Aynı dönemde, Washington, DC'de bulunan Kıbrıslı Türk yetkililerin temsilcileri, USCIRF'ye, kuzeyde 33 başvurunun kabul edildiğini bildirmişlerdir. Ayrıca, Ocak 2013 ve Mayıs 2014 tarihleri arasında, Kıbrıs Cumhuriyeti, USCIRF'ye, Türk ordusunun kendi askeri üslerinde veya bölgelerinde bulunan dini alanlara erişim için yapılan iki başvuruyu kabul etmediğini bildirmiştir. Aynı dönemde, Washington, DC'de bulunan Kıbrıslı Türk yetkililerin temsilcileri, USCIRF'ye, 17 adet benzer başvurunun onaylandığını bildirmişlerdir. Hükümetin kontrolündeki Kıbrıs Cumhuriyeti'nde, iki cami dışında tüm camiler sadece Cuma günleri açılmaktadır ve diğer günlerde bu camilere ibadet veya onarım çalışmaları için girilmesine izin verilmemektedir.Larnaka ve Limasol'daki iki cami hafta içi sadece mesai saatleri boyunca açık tutulmaktadır ve bu durum Müslümanların beş namaz vaktinden ikisini camide geçirmelerine engel olmaktadır. Kuzeyde, dini azınlık statüsündeki toplulukların, izin gerektirmeyen sekiz kilise dışındaki kiliselerde ibadet etmek için izin almaları gerekmektedir. USCIRF'nin 2011 yılında adaya yaptığı ziyaretten sonra kuzeyde başvuru süreci kolaylaşmıştır.

Resmi Ayrımcılık ve Taciz: Kıbrıs'ın Türk işgali altındaki bölümünde, USCIRF bireylerin gözaltına alındığından veya tutuklandığından haberdar olmamasına karşın, sivil polisler dini azınlıkları kendi ibadethanelerinde bile belirli aralıklarla izlemektedir, kameraya çekmektedir veya sorgulamaktadır. Güneydeki yetkililerin, camilere gidenler de dahil olmak üzere, Rum Ortodoks olmadığı düşünülen bireyleri sık sık taciz ettikleri ve onlara karşı ayrımcılık yaptıkları söylenmektedir. Budistler, Bahailer ve Yehova Şahitleri gibi güneyde yaşayan küçük dini cemaatler, ibadethane inşa etmek için ruhsat alma konusunda sorun yaşamaktadırlar. Ayrıca, hem kuzeydeki hem de güneydeki ders kitaplarında diğer tarafın dini cemaatleri hakkında olumsuz bilgiler yer aldığına dair söylentiler de bulunmaktadır. Güneyde, Rum Ortodoks olmayan öğrenciler din derslerinden muaf tutulabilmektedir, ancak söylentilere göre, bu muafiyetten yararlanan bazı öğrenciler sosyal tacize maruz kalmaktadırlar. Kuzeyde ise din

eğitimi zorunlu olup muafiyet hakkı verilmemektedir; bu yüzden azınlık olan dini cemaatler büyük oranda evlerinde kendi okullarını işletmektedirler. Ayrıca, Uluslararası Af Örgütü'nün raporlarının da aralarında yer aldığı bazı raporlara göre, Kıbrıs Cumhuriyeti, İran'dan gelen Bahailer de dahil olmak üzere, dini zulümden kaçan sığınmacıları göz altına almaktadır veya sınır dışı etmektedir.

Dini ve Kültürel Miras: Kuzeyde bulunan 500'ü aşkın kilisenin ve mezarlığın çoğu, Türk ordusunun, paha biçilmez dini eserleri yağmalayanların ve kutsal eserlere saygısızlık edenlerin yıllarca süren ihmali veya kasıtlı olarak hasar vermesi nedeniyle bugün neredeyse yok olmuş durumdadır. Bazı kiliseler günümüzde cami, cemaat binası, spor salonu, ahır veya depo olarak kullanılmaktadır. Güneyde ise, onlarca cami, aynı şekilde ihmalden veya kasıtlı hasardan ötürü son derece perişan durumdadır. BM himayesinde, Kültürel Miras Teknik Komitesi, 2012'de, kuzeyde bazı kiliselerin ve güneyde bazı camilerin restore edilmesine ve onarılmasına ilişkin bir anlaşma yapmıştır. Bugüne kadar güneyde en az iki cami ve kuzeyde dört kilise restore edilmiştir. Ayrıca, Apostolos Andreas Manastırı'nın Nisan 2016'da tamamlanması öngörülen restorasyonu başlamıştır.

Öneriler: İsveç girişimi, dini özgürlüğü ve iki toplumlu uyumu etkileyen ve uzun süredir devam eden sorunları ele almak bakımından benzersiz bir fırsat sunmaktadır. ABD hükümeti, Kıbrıs Cumhuriyeti'ni ve Kıbrıslı Türk yetkilileri: hem kuzeyde hem de güneyde siyasi yetkililer, dini liderler ve kilise mensubu olmayanlar ile sivil toplum arasında iki toplumlu uyum diyalogları kurma ve/veya bu diyalogları artırma da dahil olmak üzere, Birleşmiş Milletler ve İsveç büyükelçiliği tarafından önerilen tavsiyeleri uygulamaya; Kıbrıs Cumhuriyeti'nin ulusal yasalarına ve AB yönetmeliklerine saygı duyarken, ibadet etmek veya dini bölgeleri ziyaret etmek için Yeşil Hattı geçme konusunda dini liderlere ve kilise mensubu olmayanlara uygulanan tüm kısıtlamaları kaldırmaya; ibadethanelere sınırsız erişime izin vermeye; öğretmenleri dini ve kültürel hassasiyetler hususunda eğitmeye; ders kitaplarının dini gruplar hakkında olumsuz bilgiler içermemesini sağlamaya; ve kuzey ve güneyde, adanın yerlisi sayılmayan topluluklar da dahil olmak üzere, dini azınlıklara karşı uygulanan resmi tacizi ve ayrımcılığı ortadan kaldırmaya teşvik etmelidir.